

Nr 251

Av herr Björkman m. fl., om inrättande vid Stockholms universitet av en professur i finska språket och litteraturen.

I vårt land finns sedan gammalt en liten finskspråkig minoritet, och dessutom har under efterkrigstiden drygt 100 000 personer i produktiv ålder flyttat hit från Finland. Flertalet av dessas barn går i svenska skolor men bevarar sitt modersmål.

Vid humanistiska fakulteten i Stockholm har sedan flera år tillbaka undervisning i finska givits av en utländsk lektor, som brukat samla mellan 20 och 30 studenter. Under dessa lektorers ledning har den akademiska verksamheten organiserats och givits fasta former. En studieplan har utarbetats och stadfästas av universitetskanslern. Ett antal godkända tentamina i finska har ägt rum för betyg i fil. kand.- eller ämbetsexamen. Genom gåvor från Finland har vidare ett finskt institutionsbibliotek tillkommit.

Det är ett gammalt önskemål för Stockholms universitet att erhålla en professur i finska språket och litteraturen. Någon sådan lärostol existerar för närvarande icke i Sverige. Lärostolen i finsk-ugriska språk vid Uppsala universitet är, såsom redan dess benämning visar, av helt annan art. Den har fått en starkt jämförande inriktning, vilket i och för sig varit av stor betydelse för språkvetenskapen. Vid sidan av denna lärostol behövs emellertid en professur, som helt är inriktad på finska språket och litteraturen med tonvikt på det finska språk som talas i dag och den nu levande finska litteraturen. För den finska språkvetenskapen skulle en sådan professur innebära en välkommen förstärkning. En mångfald forskningsuppgifter väntar sedan länge på bearbetning, och tillvaratagandet av befintligt material är en brådskande angelägenhet i en tid då många faktorer inverkar utjämnande och utplånande på det genuina dialektala språkskicket.

När Stockholms högskola 1958 första gången framförde förslag om inrättande av en professur i finska, möttes förslaget av stort intresse från finsk sida, både enskilt och i pressen, där man allmänt gav uttryck för förhoppningar om förslagets snara realiserande. Den stora betydelse för de internordiska förbindelserna som, vad Sveriges förhållande till Finland beträffar, i allför hög grad har varit enkelriktade bör icke undervärderas. Även vetenskapligt sett är det betydelsefullt, att lärostolar i detta ämne uppstår också utanför de rent finskspråkiga akademiska centra. En professur i Stockholm skulle på ett principiellt och praktiskt viktigt sätt utvidga

kretsen av dem som ägnar sig åt studier av ett språk i Norden som hittills i vetenskaplig mening alltför mycket har förbisetts utanför dess eget exklusiva språkområde. Det råder intet tvivel om att även de finskspråkiga forskarna på detta fält skulle erfaras en fruktbringande stimulans genom samarbete med svenska kolleger inom facket.

Vi finner följaktligen bärande skäl föreligga för inrättandet av en professur i finska språket vid Stockholms universitet. Gynnsamma förutsättningar föreligger också i så måtto att några extra utgifter för uppbyggande av en institution icke behöver beräknas för närvarande. Till den förslagna professuren bör i vanlig ordning beräknas 500 assistenttimmar.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta om inrättande av en professur i finska språket och litteraturen vid Stockholms universitet från och med budgetåret 1962/63 samt att ställa härför erforderliga medel till förfogande.

Stockholm den 25 januari 1962

Folke Björkman

Märta Boman

Hans Nordgren

David Svenungsson
